

El Mur de Cisjordània

“Resistencias en Palestina: vidas al otro lado del Muro” és el títol de l'exposició fotogràfica, coordinada per Acsur Las Segovias, que s'exhibeix aquests dies a Palma i que reuneix instantànies del fotoperiodista palestí Jamal Aruri, dels fotògrafs nord-americans Mathew Cassel i Gary Fields, de l'espanyol Raúl Gallego i algunes altres de la campanya Stop the wall.

Totes les imatges tenen com a motiu central el mur que els israelians van aixecant per protegir-se dels atemptats palestins, emparant-se en el dret a l'autodefensa reconegut en el dret internacional.

El Mur per als uns, la barrera de seguretat per als altres, és un projecte molt polèmic que fou declarat il·legal pel Tribunal Penal Internacional de la Haia el 2004, i que produeix greus perjudicis a la població palestina: divideix pobles, aïlla o destrueix cases, horts, comerços... A vegades s'endinsa en territori palestí i s'apropia de reserves aquífères o d'altres recursos, si no annexiona assentaments israelians en territori palestí. Pel que fa al cas, el govern d'Israel addueix que el traçat del Mur es construeix on pugui tenir

una major efectivitat i que s'ha mantingut a l'interior de la Línia Verda quan les necessitats de seguretat han pogut assegurar-se.

Els detractors del Mur, entre els quals hi ha organitzacions pacifistes i pro drets humans, assenyalen que la construcció del Mur sobre territori palestí ocupat, i altres mesures dutes a terme pel Govern israelià, impediran un Estat àrab palestí viable i establiran seriosos dubtes sobre la seva continuïtat territorial, a més de degradar notòriament el nivell de vida de les poblacions palestines adjacents. Afirmen que el dret d'Israel a defensar-se ha de ser compatible amb el dret a una vida digna de la població palestina, i que hi ha altres mesures que poden aconseguir el mateix objectiu.

Segons un informe del Banc Mundial, la desocupació i la pobresa s'han agreujat dramàticament als territoris palestins. El producte interior brut per persona va caure un 40% entre 1999 i 2006 i és de 1.130 dòlars, la qual cosa fa que els palestins depenguin cada vegada més de l'ajuda econòmica.

L'informe assenyalava que el motor del producte brut és la despesa governamental i el consum privat, que es finança amb remeses de l'exterior i aportacions de donants. L'absència d'inversions provoca que pràcticament no existeixi la base productiva necessària per a una economia autosostinguda. La situació és més greu a Gaza, on un milió de palestins viu per sota del llindar de la pobresa.

© Rodrigo del Pozo / Bilin

El Mur o barrera israeliana de Cisjordània recorre en un 80% territori cisjordà i en el 20% restant l'antiga Línia Verda. Consisteix en una tanca amb filat, en el 88% del traçat, i en un mur de formigó de fins a set metres d'alçada, intercalat amb torretes de control militar, en un 12% del traçat.

El Mur, i el complex sistema de tanques militars, assentaments, carreteres israelianes, trinxeres i barreres físiques, obstaculitzen el desplaçament de la població palestina, que necessita permisos per travessar les portes o altres llocs de pas distribuïts al llarg del Mur, i que s'ha d'atendre als horaris fixos d'obertura; horaris que moltes vegades s'incompleixen atesa la inestable situació derivada de l'enfrontament entre israelians i palestins. Així, massa vegades les portes no s'obren o ho fan hores més tard, amb el consegüent perjudici per als escolars i treballadors palestins que han de creuar el Mur per anar a les escoles o als llocs de feina. Aquesta circumstància constitueix una greu violació del dret a l'educació i minva seriosament les possibilitats socials i econòmiques del poble palestí.

La educación bajo la ocupación és el títol de l'informe coordinat per Mohammad Othman, i elaborat per un grup d'estudiants universitaris, que analitza els efectes que tenen el Mur i les mesures aplicades per Israel sobre el sistema educatiu palestí.

El seu informe denuncia que el Mur afecta greument el sistema educatiu. És per l'extrema dificultat que tenen els alumnes i els professors per accedir a les escoles i a les universitats? És usual que estudiants i professors siguin detinguts sense motiu, tal com diuen que passa?

Cada dia estudiants i professors sofreixen alguns dels atacs que descrivim a l'informe. Algunes portes romanen tancades durant hores ja que obrir-les depèn del lliure arbitri de les forces d'ocupació encarregades dels punts de pas o *checkpoints* i a vegades simplement no les obren. I sí, a cops és completament impossible per als estudiants arribar a la universitat o a l'escola, i si ho aconsegueixen, ja han faltat a classes o a exàmens. Tot això, naturalment, afecta de manera perjudicial els estudiants que aspiren a obtenir una bona formació.

A més dels obstacles físics, el Mur també afecta el sistema educatiu, ja que en resulta alterat per causes de tipus econòmic o polític. De quina manera?

L'Ocupació en conjunt produeix un efecte terrible sobre l'economia palestina. Molts palestins són agricultors i tenen grans extensions de terra confiscades. Respecte als estudiants, amb qui parlarem quan recollim material per a l'informe, la majoria havien perdut terra a causa de l'Ocupació. Això significa que molts estudiants no disposen dels diners suficients per viatjar o pagar les taxes universitàries i, a causa de les restriccions en els desplaçaments, molts han de traslladar-se i viure lluny de les seves famílies per estar prop de la universitat. La conseqüència és una despesa econòmica considerable, la qual cosa obliga molts de joves a renunciar a la seva formació. Els que s'ho poden permetre ho fan amb una gran penúria i s'han de cercar una feina, amb el consegüent efecte per als seus estudis.

En el seu informe, posen de manifest les dificultats per obtenir permisos de construcció d'escoles a la zona C sota control israelià.

Sí, és impossible aconseguir permisos de construcció per a escoles en aquesta zona, per exemple a la vall del Jordà. Si intentes construir sense permís, els israelians vénen i destrueixen el que has fet. La política de rebutjar permisos persegueix dos objectius: en primer lloc, impedir l'educació a la població palestina, perquè una població educada i informada és una amenaça per a l'*apartheid* israelià. En segon lloc, fomentar una situació insostenible que faci impossible a la comunitat seguir vivint a la nostra terra. L'Ocupació israeliana espera que marxem, ens fan la vida tant difícil com poden tot confiant que abandonem les nostres terres i els nostres drets. Però nosaltres no marxarem, nosaltres ens quedem. Continuarem construint escoles i lluitant per la nostra educació i els nostres drets fins que Palestina sigui lliure.

Denuncien vostès la situació a Palestina 48* en tot allò que utilitza el sistema educatiu per reforçar la condició dels joves palestins com a ciutadans de segona classe. En quin sentit?

A Palestina 48 les escoles per a palestins reben menys finançament per alumne que les escoles per a nins jueus. Tots els alumnes són instruïts d'acord amb les idees sionistes. A l'informe ens referim a aquesta qüestió amb més detall. Per exemple, als llibres de text d'aquest sistema educatiu s'evita qualsevol referència a la *Nakba* –que fou la guerra de 1948, quan els sionistes expulsaren de les seves cases 750.000 palestins.

Agša Barghouthi i Samar Afef, col·laboradores de l'informe

C. Ortega / Direcció General de Cooperació

© Haneen Kandalaf / Resistencias en Palestina: vidas al otro lado del Muro / Jerusalem

* La Palestina del 48 designa "Israel", la part de la Palestina històrica que quedà sota control israelià el 1948.

Una altra manera important de reduir-nos a la condició de ciutadans de segona classe consisteix a discriminar-nos a l'hora d'accedir a la Universitat. Els estudiants que han servit a les forces d'ocupació gaudeixen d'un tractament preferent. És evident que gairebé tots els palestins refusen servir a les forces d'ocupació ja que servir-hi significaria ajudar a atacar i oprimir els seus compatriotes a la resta de Palestina.

Sembla que la Universitat Oberta pot ser una bona alternativa per als palestins que vulguin accedir a l'educació superior.

És cert. El sistema d'Universitat Oberta és una de les vies creatives que els palestins han trobat per resistir l'intent de l'ocupació israeliana d'acabar amb el nostre sistema educatiu.

Assenyalen vostès que el problema més apressant en l'educació és la detenció d'estudiants. Per què?

L'amenaça de detenció s'empra per intimidar els estudiants i evitar que es converteixin en activistes polítics. Cerquen dificultar-ne la formació i impedir que s'organitzin com a subjectes políticament lliures.

Diuen vostès que el Mur no és només una vertadera presó sinó que s'ha pensat per produir desmoralització psíquica.

El Mur és el signe més clar del que l'Ocupació ens va fent: ens roba les nostres terres, ens tanca en guetos i ens impedeix el desplaçament pel nostre territori. Però amb l'Ocupació també tracten d'enfonsar l'ànim del poble palestí. Això no obstant, quan miro els joves a la Palestina d'avui, veig una nova generació que mai no abandonarà la lluita per l'educació i pels seus drets.

Per molt de temps que duri, a pesar de l'estat de setge i a pesar del gueto amurdat, continuarem resistint fins que una Palestina lliure es faci realitat.

L'exposició "Resistencias en Palestina: vidas al otro lado del Muro" consta de 18 fotografies, cada una amb un peu de foto explicatiu, i un mapa en el qual apareix representat el traçat del mur, així com les colònies israelianes a Cisjordània.

StopThe Wall Campaign / Resistencias en Palestina: vidas al otro lado del Muro

© Mathew Cassel / Resistencias en Palestina: vidas al otro lado del Muro

© Raúl Gallego / Resistencias en Palestina: vidas al otro lado del Muro

© Raúl Gallego / Resistencias en Palestina: vidas al otro lado del Muro